

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه صادقیه تبریز

پایان نامه سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

بررسی قلمرو غیرت ورزی از دیدگاه اسلام

استاد راهنما:

حجة الاسلام والمسلمین جواد نعمتی

استاد داور:

حجة الاسلام والمسلمین مجتبی نظری

پژوهشگر:

وحیده فرشاف زیرک کار

تابستان ۱۳۹۴

تحمیدیه

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا أُنْعَمَ وَ لَهُ الشُّكْرُ عَلَى مَا أَلْهِمَ وَ الثَّنَاءُ بِمَا قَدَّمَ مِنْ عُمومٍ نِعَمٍ إِبْتَدَأَهَا وَ
سُبُوغِ آلَاءِ أَسَدَاهَا وَ إِحْسَانِ مَنِّهِ وَ أَلَا هَا أَحْمَدُهُ بِمَحَامِدِ جَمِّ عَنِ الْإِحْصَاءِ عَدَدُهَا وَ نَأَى عَنِ الْمُجَازَاةِ
أَمْدُهَا وَ تَفَاوَتِ عَنِ الْإِدْرَاكِ أَبَدُهَا^۱

خداوند را بر نعمت‌هایی که عطا فرموده است، می‌ستایم و بر الهامش سپاس می‌نمایم
و بر نعمت‌های گسترده‌ای که ابتداءً عنایت فرموده و نعمت‌های فراوانی که عطا فرموده و
تفضلات پی در پی که مرحمت کرده است، ثنا می‌گوییم. او را سپاس می‌گوییم با حمد‌های
بی‌پایانی که از حدّ شمارش بیرون است و قدرت بر شکر همه آنها نیست و نهایت آنها، قابل
درک نخواهد بود.

^۱ - خطبه حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها)،

تقديم به

به پیشگاه والای خاتم النبیین، حضرت محمد مصطفیٰ صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه

اطهار علیهم السلام بالأخص حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف.

تقدیر و تشکر

شکر خدا را که در تألیف این رساله مرا یاری نمود و سپاس از تمام کسانی که مرا در این راه یاری کردند:

- از استاد بزرگوارم حجت الإسلام و المسلمین آقای نعمتی به خاطر تمام زحمات بی- دریغشان نهایت تقدیر و تشکر را دارم.
- از پدر و مادر عزیزم تشکر می کنم که هر چه هست، به برکت دعای خیر آنهاست.
- از همسر مهربانم متشکرم که همواره در امر تحصیل، پشتیبان من بوده است.
- از مدیریت محترم حوزه و اعضای معاونت آموزش کمال تشکر را دارم.
- از واحد پژوهش و رایانه سرکار خانم محمدی خواه بی نهایت سپاسگزارم.
- از واحد کتابخانه، سرکار خانم سبزی کمال تشکر را دارم.
- از استاد عزیزم سرکار خانم عاقل نهند بی نهایت سپاس گزارم.
- و برای تمامی عزیزان، از درگاه خداوند تبارک و تعالی، توفیقات الهی و اجر فراوان مسئلت می نمایم.

۷۲- _____ ، معانی الأخبار، مصحح: علی اکبر غفاری، چاپ اول، قم: دفتر

انتشارات اسلامی، ۱۴۰۳ ه.ق.

۷۳- _____ ، الأمالی و صدوق، چاپ ششم، تهران: کتابچی، ۱۳۷۶.

۷۴- ۷۷- ابن حیون، لقمان بن محمد مغربی، دعائم الإسلام، مصحح: آصف فیضی، ج ۲،

چاپ دوم، قم: مؤسسه آل بیت علیهم السلام، ۱۳۸۵ ه.ق.

۷۵- ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، مصحح: علی اکبر غفاری، چاپ دوم،

قم: جامعه ی مدرسین، ۱۴۰۴ ه.ق.

۷۶- ابن طاووس، سید علی بن موسی، الطرائف فی معرفة مذاهب الطوائف، مصحح: علی

عاشور، ج ۲، چاپ اول، قم: خیام، ۱۴۰۰ ه.ق.

۷۷- _____ ، اللهوف علی قتلی الطفوف، تهران: انتشارات جهان،

۱۳۴۸.

۷۸- ابو مخنف کوفی، لوط بن یحیی، وقعة الطف، مصحح: محمد هادی یوسفی غروی،

چاپ سوم، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۱۷ ه.ق.

۷۹- احمدی میانجی، علی، مکاتیب الأئمه علیهم السلام، مصحح: مجتبی فرجی، ج ۳، چاپ

اول، قم: دارالحديث، ۱۴۲۶ ه.ق.

۸۰- ۸۳- الأفريقی المصری، ابوالفضل جمال الدین محمد بن مکرم ابن منظور، لسان

العرب، ج ۱۱، بی جا، بی تا.

۸۱- برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، مصحح: جلال الدین محدث، ج ۱، چاپ

دوم، قم: دارالکتب الإسلامية، ۱۳۷۱.

۸۲- حرّ عاملی، محمد بن حسن، الفصول المهمة فی أصول الأئمة، مصحح: محمد بن محمد

الحسین القائینی، ج ۲، چاپ اول، قم: مؤسسه ی معارف اسلامی امام رضا (ع)، ۱۳۷۶.

۸۳- دیلمی، ارشادالقلوب، ترجمة هدايت الله مسترحمی، ج ۲، تهران: مصطفوی، ۱۳۴۹.

۸۴- راوندی کاشانی، فضل الله بن علی، النوادر، مصحح: احمد صادقی اردستانی، چاپ

اول، قم: دارالکتاب، بی تا.

۸۵- شعیری، محمد بن محمد، جامع الأخبار، چاپ اول، نجف: مطبعة الحیدریة، بی تا.

۸۶- شهید ثانی، زین الدین بن علی، منية المريد، مصحح: رضا مختاری، چاپ اول، قم:

مکتب الاعلام الإسلامی، ۱۴۰۹ ه.ق.

۸۷- طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج، محقق: محمد باقر خراسان، ج ۲، چاپ اول، مشهد:

نشر مرتضی، ۱۴۰۳ ه.ق.

۸۸- طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الأخلاق، چاپ چهارم، قم: الشریف الرضی، ۱۳۷۰.

۸۹- طبرسی، علی بن حسن، مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، چاپ دوم، نجف: المکتبة

الحیدریة، ۱۳۴۴.

۹۰- طریحی، فخرالدین، مجمع البحرين، محقق: سید احمد حسینی، ج ۳، قم: مکتب النشر

الشقاقیة الإسلامیة، ۱۳۶۷.

۹۱- فعال نیشابوری، محمد بن احمد، روضة الواعظین و بصيرة المتعظین، ج ۱، چاپ اول،

قم: انتشارات رضی، ۱۳۷۵.

۹۲- قمی، عباس، سفینه البحار، ج (۱-۸)، چاپ اول، قم: أسوه، ۱۴۱۴ ه.ق.

۹۳- کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی (ط - الإسلامية)، محققین: علی اکبر غفاری و محمد

آخوندی، ج (۱-۲)، چاپ چهارم، تهران: دارالکتاب الإسلامية، ۱۴۰۷ ه.ق.

۹۴- _____، اصول کافی، ج ۱۱، چاپ اول، قم: نورالحديث، ۱۴۲۹ ه.ق.

۹۵- لیثی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم والمواعظ، مصحح: حسین حسینی

بیرجندی، چاپ اول، قم: دارالحديث، ۱۳۷۶.

۹۶- مجلسی، محمدباقر، بحار الأنوار، ج (۱-۲-۵۵-۷۳)، چاپ دوم، بیروت: دارالاحیاء

التراث العربی، ۱۴۰۳ ه.ق.

۹۷- نراقی، محمد مهدی، تحریر جامع السعادات فی موجبات النجاة، لبنان: انتشارات الأميرة،

۱۴۳۰ ه.ق.

۹۸- نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۵، چاپ اول،

قم: مؤسسه آل بیت علیهم السلام، ۱۴۰۸ ه.ق.

ج) مقالات

۹۹- ارسطا، محمد جواد، مقاله ی «پلورالیسم»، نورمگز، مجله ی قبسات، ش ۲۳، بهار ۱۳۸۱.

۱۰۰- اکبری، محمود، «غیرتمندی و آسیب ها»، قم: گلستان ادب، ۱۳۸۱.

۱۰۱- امیرخانی، علی، «پلورالیسم دینی»، حوزه ی نفت، صباح، ش ۱، بهمن و اسفند ۱۳۸۰.

- ۱۰۲- بردبار، هاجر، «نقد آسیب شناسی دین پژوهی متجدد».
- ۱۰۳- خسروپناه، عبدالحسین، «مسائل جدید کلامی و فلسفه ی دین»، سایت راسخون.
- ۱۰۴- خسروپناه، عبدالحسین و ویسی، زاهد، «نقد آسیب شناسی دین پژوهی متجدد»، فصلنامه انتقادی، فکری، فرهنگی، ش ۶۷، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۷.
- ۱۰۵- دانشمند، مرتضی، «غیرت ورزی پسندیده»، مجله منبر، ش ۱، پائیز ۱۳۹۰.
- ۱۰۶- رشاد، علی اکبر، «لوازم فلسفی، کلامی پلورالیسم دینی»، مجله ی کتاب نقد ش ۴.
- ۱۰۷- صحرایی اردکانی، کمال، موسویان، حمیده سادات و میر جلیلی، علی محمد، مقاله «وطن دوستی از دیدگاه قرآن و روایات»، فصلنامه علمی پژوهشی کتاب قیم، ش ۵، سال دوم، ۱۳۹۱.
- ۱۰۸- گوهری، عباس، «نقد آسیب شناسی دین پژوهی متجدد».
- ۱۰۹- مروتی، سهراب، «مبانی نظری مدارا در قرآن کریم و سنت معصومین (ع)»، مقالات نورمگز، مجله انجمن معارف اسلامی، ش ۷، تابستان ۱۳۸۵.
- ۱۱۰- نصیری، علی، مقاله ی «اباحه گری آفت دینداری»، سایت اندیشه.
- ۱۱۱- «تساهل و تسامح دینی»، سایت نورمگز، مجله پژوهش های قرآنی، ش ۱۱ و ۱۲، پاییز و زمستان ۱۳۷۶.

(د) سخنرانی ها

- ۱۱۲- آیت الله جوادی آملی، سلسله مباحث موضوعی ولایت علوی، لسان صدق.
- ۱۱۳- سخنان رهبر در دیدار طلاب و دانشجویان به تاریخ ۶۹/۹/۲۸.

